

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı

10 Ocak 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, yeniden Komisyon Başkanlığına seçilmesinden sonraki Komisyon faaliyetlerine ve Komisyonunda danışman olarak görev alacak Büyükelçi Levent Bilgen'e başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/865)

2.- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/822)

IV.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Komisyon gündeminde bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/815) görüşmelerinin bir sonraki toplantıya ertelenmesine ilişkin karar

2.- Komisyonun bugünkü toplantısının İç Tüzük'ün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturumda devam edilmesine ilişkin karar

V.- SUNUMLAR

1.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, Türk dış politikasındaki son gelişmeler hakkında sunumu

VI.- KAPALI OTURUMLAR

A) KAPALI OTURUM

1.- Üçüncü Oturum kapalı

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

10 Ocak 2018 arŐamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışişleri Komisyonu saat 11.01'de açılarak üç oturum yaptı.

Birinci ve İkinci Oturumlar

Komisyon Başkanı Volkan Bozkır, yeniden Komisyon Başkanlığına seçilmesinden sonraki Komisyon faaliyetlerine ve Komisyonda danışman olarak görev alacak Büyükelçi Levent Bilgen'e başarılar dilediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/865),

İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/822),

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/815) görüşmelerinin bir sonraki toplantıya ertelenmesi kabul edildi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt avuŐođlu tarafından, Türk dış politikasındaki son gelişmeler hakkında bir sunum yapıldı.

Dışişleri Bakanı Mevlüt avuŐođlu'nun Komisyonun bugünkü toplantısının İç Tüzük'ün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturumda devam edilmesine ilişkin önergesi kabul edilerek kapalı oturuma geçildi.

Oturuma saat 12.12'de son verildi.

Üçüncü Oturum

(Kapalıdır)

10 Ocak 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Coşkun ÇAKIR (Tokat)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayımız vardır.

Dışışleri Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın 2'nci toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, yeniden Komisyon Başkanlığına seçilmesinden sonraki Komisyon faaliyetlerine ve Komisyonunda danışman olarak görev alacak Büyükelçi Levent Bilgen'e başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Tensiplerinize yeniden Dışışleri Komisyonu Başkanlığına seçilmemi takiben ilk toplantımızı yapıyoruz. Daha önce, bütçe görüşmeleri ve Meclis çalışmalarına bir süre ara verilmesi nedeniyle maalesef toplanamadık ancak bundan böyle yurt dışı bir ziyareti olmadığı takdirde veya mücbir bir sebep ortaya çıkmadığı takdirde Dışışleri Komisyonumuzu her çarşamba saat on birde toplamayı öngörüyoruz.

Göreve tensiplerinize tekrar seçilmemi takiben yoğun bir programımız oldu. Bugüne kadar Ankara'da görevli 22 büyükelçi ziyaretime geldi. Bu hafta kabul edeceklerimle birlikte Ankara'da görevli 32 büyükelçi Komisyon Başkanını ziyaret etmiş olacak. Ayrıca, Libya'dan ve Pakistan'dan da iki heyeti Komisyonumuzda ağırladık.

Dışışleri Komisyonu olarak 2017 yılının son haftasında Cezayir'e resmî bir ziyaret gerçekleştirdik. Bu ziyaret sırasında Meclis Başkanı, Senato Başkanı, Başbakan, Dışışleri Bakanı ve parlamentodan sorumlu bakanın bizleri kabul etmesinden onur duyduk. Ülkemize gösterilen önemin bir tezahürü oldu. Çok yoğun bir program meydana geldi. Cezayir'deki tüm dostlarımıza ve bu gösterdikleri misafirperverlikten dolayı da içten teşekkürlerimizi sunuyorum.

İzin verirseniz, Komisyonumuzda danışman olarak görev alacak Büyükelçi Levent Bilgen'i size takdim etmek istiyorum. Kendisi deneyimli bir diplomatımızdır. New York Başkonsolosu ve Abu Dabi Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Komisyon üyelerimizin dış politika konusundaki bilgi ihtiyaçlarının yerine getirilmesini koordine edecektir. Kendisine görevinde başarılar temenni ediyorum.

Bugün gündemimizde yer alan uluslararası anlaşmaların görüşülmesini müteakiben saat 11.30 dolaylarında Dışışleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu toplantımıza katılacaklardır ve Türk dış politikasındaki son gelişmelerle ilgili olarak Komisyonumuza bilgi vereceklerdir.

Şimdi, izninizle, gündeme geçiyorum.

Gündemimizin ilk sırasında Çin Halk Cumhuriyeti'yle imzalanan karşılıklı kültür merkezlerinin kurulması hakkında anlaşma yer almaktadır.

2'nci sırada, İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nü görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemimizin 3'üncü sırasında da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle imzalanan enerji alanında iş birliğine ilişkin anlaşma yer almaktadır.

Basın mensuplarına bu noktada teşekkür ediyorum. Dışışleri Bakanımızın teşrifıyla birlikte sizleri tekrar istirham edeceğiz. Teşekkür ediyorum, katıldınız.

Gündemin 1'inci maddesine geçiyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/865)

BAŞKAN - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

(1/865) esas numaralı Tasarı 17 Temmuz 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 20 Temmuz 2017 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarıyla karşılıklı ilkesi çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Pekin'de, Çin Halk Cumhuriyeti'nin İstanbul'da birer kültür merkezi kurması öngörülmektedir.

Bu anlaşmayla ilgili olarak ilk sözü Dışışleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Büyükelçi Murat Yavuz Ateş, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT YAVUZ ATEŞ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çin Halk Cumhuriyeti'yle Türkiye'de karşılıklı olarak kurulacak kültür merkezlerine ahdi zemin teşkil edecek kültür merkezleri anlaşması Sayın Cumhurbaşkanımızın Uluslararası İşbirliği İçin Kuşak ve Yol Forumu zirvesi marjında Çin Halk Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyaret sırasında 13 Mayıs 2017 tarihinde Pekin'de imzalanmıştır. Anlaşma mütekabiliyet ilkesine uygun olarak Türkiye'nin Pekin'de bir Yunus Emre Türk kültür merkezi ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin İstanbul'da bir Çin kültür merkezi kurmasına imkân tanımaktadır. Kültür merkezlerinin ülkelerimiz arasındaki kültürel ilişkilerin geliştirilmesine ve iki halkın birbirlerini daha yakından tanınmasına katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

Anlaşmanın yürürlüğe girmesi beklenmeden Pekin'de bir an önce bir Yunus Emre Türk kültür merkezi açılmasına yönelik çalışmalara şimdiden başlanmış olup Çinli yetkililerle bu konuda çalışmalar devam etmektedir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Nihat Gül'e de söz vermek istiyorum.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT GÜL – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; sizleri Sayın Bakanımız Numan Kurtulmuş Bey adına ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. Yeni yasama yılının öncelikle şahsınızda Başkanlığınızı ve Komisyonumuza hayırlı olmasını diliyorum.

Malumları olduğu üzere, 5653 sayılı Kanun’la kurulan Yunus Emre Vakfı bünyesinde çalışan Yunus Emre Enstitüsü 2009 yılında faaliyete başlamıştır, hâlihazırda 43 ülkede 54 merkezde hizmetlerine devam etmektedir. 2018 yılı itibarıyla da 12 kültür merkezinin açılmasını planlamaktayız. Bunlardan biri olan Pekin kültür merkezinin açılmasına yasal zemin teşkil edecek olan bu sözleşmenin kabulü ve Genel Kurula sevk hususunu Komisyonun takdirlerine arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

Buyurun Sayın Salıcı.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, bu ilk toplantımız olacak, hayırlı olsun Dışışleri Komisyonuna ve Türkiye Cumhuriyeti’nin dış işleri politikasına diyelim.

Şimdi, benim şöyle bir sorum var: Bizim geleneksel olarak Yunus Emre kültür merkezlerinin varlığıyla ilgili bir problemimiz yok ama müteveli heyetinin atanmasıyla ilgili bir problemimiz var. Bu tabii, şu anda Dışışleri Bakanlığının konusu değil ama dünyada kurulu bulunan Yunus Emre Kültür merkezlerinin sayısını ve anlaşmanın 7’nci maddesinde bunların, kurmak isteyen ülke yani Türkiye tarafından inşa edilmesiyle ilgili bir madde var Çin’le yapılan anlaşmada. Bu madde önümüze gelen diğer anlaşmalarda da vardı diye hatırlıyorum. Eğer durum böyle ise şu ana kadar kurmuş olduğumuz Yunus Emre Kültür merkezlerinin kurulum faaliyetlerini hangi şirketler almıştır, bunun bir listesini rica edeceğim.

BAŞKAN – Diğer soruyu alalım mı yoksa Sayın Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı buna cevap vermek ister mi?

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT GÜL – Arz ettiğim gibi şu anda 43 ülkede 54 kültür merkezi faaliyete geçti. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiyi ben Yunus Emre Enstitüsünden şey yaparım, uygun görürseniz Bakanlığımız kanalıyla yazılı olarak sayın vekilimize iletiriz.

BAŞKAN – Benim eski dönem Başkanlığım sırasında bu konuyla ilgili özel bir toplantı da yapmıştık. Eğer Komisyon üyelerimiz arzu ederlerse bir gündem maddesini buna tahsis ederiz ve daha detaylı görüşebiliriz. Belki Komisyonumuz bakımından daha yararlı olabilir.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Şimdilik yazılı olması yeterli.

BAŞKAN – Bu talep edilen bilgileri yazılı olarak bize gönderin, biz bütün Komisyon üyelerimize dağıtalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT GÜL – Anlaşıldı efendim.

BAŞKAN – Mehmet Günal Bey, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, öncelikle yeni yılın hepimize, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkanım, “Çin” deyince hem de “Yunus Emre” deyince aklıma beş yıl önce yapmış olduğumuz ziyaret geldi. Bu vesileyle hem arkadaşlardan bilgi alıp hem de bir öneri olarak tekrarlamak istiyorum. Bu vesileyle çalışırken de heyetler arasında da yapılabilir.

Çin Halk Cumhuriyeti yetkilileri o süreçte değişik partilerden heyetleri davet ederek karşılıklı Çin yılı ve Türkiye yılı olmuştu, hatırlarsa arkadaşlarımız. Bu kapsamda, Kaşgar'a gittiğimizde, Kaşgar'daki Kaşgarlı Mahmut Türbesinin biraz daha bakıma ihtiyacı olduğunu görerek oradan bir fikir ortaya çıkmıştı, o zamanki Bakana da aslında arz etmiştim ama... Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ı Lügat-ı Türk'ü bir Türk ansiklopedisi ve bütün lehçeleri bir araya toplayan bir rehber niteliğinde. Bu kapsamda da aslında karşılıklı olarak Yunus Emre Kültür Merkezinden ziyade bir Kaşgarlı Mahmut enstitüsü, daha çok dil, kültür üzerine bir şey açılıns diye konuşmuştuk.

Bu anlaşmada kuruluşu, kapanışı, çalışmalarına kendileri karar verirler diyorlar ama merkezi tek mi açıyorsunuz? Şube açma gibi durumlar oluyor mu? Tamam, başkent olarak Pekin'de birtakım kültürel şeyler yapıyoruz ama bu tarz bir şey, şube gibi veya farklı bir merkez bu kapsamda olabilir mi, anlaşmayla mümkün mü, yeni bir şey mi yapmak gerekir? Çünkü, karşılıklı olarak... Hatta şöyle bir şey de söylemiştik: Bir belediye öncülük etsin, kardeş şehir gibi, örneğin Karaman Belediyesi Karamanoğlu Mehmet Bey, Türkiye'de de gelsinler Ankara'da değil, İstanbul'da değil, örneğin Karaman'da, Konya'da ortak bir Kaşgarlı Mahmut araştırma enstitüsü olabilir mi diye söylemiştik.

Bu anlaşmanın kapsamında veya Yunus Emre Enstitülerinin tüzüklerinde bunları yapmak mümkün müdür veya böyle bir şey bu vesileyle görüşülebilir mi diye tekrar dikkatlerinize sunmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT GÜL – Sayın Başkanım, diğer ülkelerde de merkezimizin yanında şubeler ve irtibat büroları oluyor, bu teklifte de aynı yapılabilecek. Nitekim, anlaşmanın 1'inci maddesi ikinci paragrafında da şube açılacağına ilişkin hüküm var. Şube, irtibat noktası ve Türkçe eğitim merkezi gibi farklı bölümler kurulabiliyor kültür merkezinin bünyesinde ve farklı şehirlerde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunu, herhâlde Dışışleri daha net bir şekilde söyleyebilir diye düşünüyorum. Yani oralarla ilgili bir şey yapmayın diye çekinceleri var mı? Biz de “Bunu dil merkezi diye yapalım.” demiştik. Onun için soruyorum, daha diplomatik bir şekilde belki...

BAŞKAN -Sayın Ateş, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT YAVUZ ATEŞ – Sayın milletvekilim, esas itibarıyla madde şöyle: İki taraf arasındaki istişareler aracılığıyla yazılı mutabakata varılmasıyla şubelerin açılacağı söyleniyor. Tabii, ilk aşamada, biz, şu anda Pekin için uğraşıyoruz. Zaten anlaşma da yürürlüğe girmedi. Ama zaman içerisinde bu yönde bir karar alınması hâlinde, bu konuda da tabiatıyla çalışmalar yapabiliriz.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tabii ki hassasiyeti bildiğimiz için öyle söylüyorum. Biz de kendilerine şöyle bir şey önermiştik: Orada, Urumçi içerisinde Şincan bölgesinde bir serbest ekonomik bölge tesis ediyorlardı -şimdi ne aşamada bilmiyorum ama- ortak yatırımlar yapılabileceğini, geçmişteki gibi bizim bir şey olmadığını ama karşılıklı ekonomik, ticari, kültürel ilişkilerin geliştirilebileceğini, hem oraya hem diğer Türk cumhuriyetlerine Türkiye'yle ortak şirketler aracılığıyla yatırım yapabileceklerini söylemiştik. Oradaki yapıdan şikâyet ettikleri zaman, tam tersine, ekonomik seviyenin geliştirilmesiyle, eğitim seviyesinin yükselmesiyle bu sorunların giderilebileceğini anlatmıştik. O çerçevede söylüyorum yani onları da rahatsız etmeden ama karşılıklı ilişkilerle sanki oralarda hem ticari hem de bu tip kültürel şeylerle daha kolay aşılabilir diye düşündüğüm için söylüyorum. Karşılıklı görüşmelerde bu da araya sıkıştırılırsa belki bir sonraki aşamada onu da kurabiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Ben, iki dönem Yunus Eme Vakfının Mütevelli Heyeti üyesi oldum, hem ilk kuruluşunda, müteakiben de ikinci defa seçildim. Üçer yıllık dönemlerle mütevelli heyeti üyeliği yapılyordu. Tabii, en temel sıkıntı -Sayın Vekilim Oğuz Bey’in sorusu haklı- statüsü. Bu, son tahlilde, Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulmuş bir vakıf fakat bunu yurt dışında açtığımız zaman, bazı yerlerde vakıf olarak açmanıza müsaade ediyorlar, bazı yerlerde kesinlikle uluslararası mevzuat gereği vakıf olarak açtırmıyorlar, bazı yerlerde şirket olarak açıldı, bazı yerlerde ise ısrarla ne vakıf ne dernek ne şirket olarak açılmasına izin verildi. Oralarda da en azından benim dönemimde, üniversitelerin bünyesinde araştırma merkezlerine afiliye bir kürsü demeyeyim ama bir birim olarak açıldı. Bu sorun, hâlâ tam giderilmiş değil, esasen, nasıl giderileceğinden de çok emin değilim çünkü devletler nihayetinde sizin iç hukukunuza bakarak karar vermiyor çok iyi bildiğiniz gibi. Çin’de uzun süredir açılması planlanan bir merkezdi, hatta benim zamanımda çok sıcak bir ışık gelmemiştii ilk açacağımız yerle ilgili, malum Şincan mevzusu dolayısıyla, şimdi açılıyor olması çok güzel. İnşallah, muvaffak olur ve başarılı işlere imza atar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Anlaşmanın 6’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasında diyor ki: “Kültür merkezleri görevlerini yerine getirmek amacıyla kabul eden tarafın mevzuatıyla uyumlu olarak devlet kurumları, yerel yönetimler, meşru sosyal örgütler, tüzel ve gerçek kişilerle doğrudan temas kurabilir ve iş birliği yapabilir.”

“Meşru sosyal örgütler...” Meşruiyetin kaynağı nedir? Hukuk mu? Yani yasal mı demek istiyorsunuz? Ama “meşru” çok geniş bir şey.

Arkadaşlar, bizim bu anlaşmayı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Öyle söylemeyin “İngilizcesinde ne yazıyor?” diye sorun Sayın Yılmaz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – “Legitimate social organization” diye yazıyor, o da aynı “legil” olması lazım çünkü. Bu, Çin tarafı için son derece çekilip uzatılabilecek bir konudur. Doğu Türkistan dediğimiz, onların ise “Sincan” diye uydurma bir kelime kullandığı bölgeyle ilgili olarak her şey zaten “legitimate” değil gayrimeşrudur. Gayrimeşruysa, o zaman, bu kadar yetkiyi Çin’e veriyorsak biz niye bunu yapıyoruz? Bunun yasal şekilde düzeltilmesi daha uygun olur diye düşünüyoruz, daha doğrusu, bunun mümkünse kaldırılması... “Tüzel ve gerçek kişiler” demek yeterli. Yani buraya bunu koyduğunuz anda Çin orada, Doğu Türkistan’da, Urumçi’de, Kaşgar’da ve diğer bölgelerde bir tane örgütle ilgili bir faaliyete izin vermez.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, şöyle bir sorunumuz var: Uluslararası anlaşmalar bakımından burada bizim değişiklik yapma hakkımız yok, bunu ya kabul edeceğiz ya etmeyeceğiz, öyle bir statüsü var bildiğiniz gibi. Ama tekrar anlaşmayı müzakereye açarsak o zaman bunu yeniden aynı sürece sokmamız gerekecek. O açıdan, söylediklerinizi not edelim, ona dikkat etsinler, sizler uygun bulursanız öyle yapalım.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, bu konu sonuçta kültür merkezi ve Çin’le yapılıyor. Yani Çin o bölgedeki bütün Uygurları gayrimeşru görüyor. Biz, bu yazımı, böyle bir şeyi niye verelim ellerine?

BAŞKAN – Tabii, o zaman, bu anlaşmanın onaylanması veya onaylanmaması noktasında muhalefet şerhi koyarsanız...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Yani mümkünse bunun düzeltilmesi, teknik olarak bilmiyorum ...

BAŞKAN – Teknik olarak mümkün değil çünkü anlaşmayı bütünüyle ya kabul edeceğiz yahut reddedeceğiz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Reddedeceğiz o zaman.

BAŞKAN - Yani Dışışleri Komisyonuna gelen anlaşmaların metnini değiştirme imkânımız yok, statü o şekilde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bugün, sosyal örgüt tüzel kişi olmayan ne olabilir? Yani zaten tüzel kişi; dernekse, vakıfısa zaten tüzel kişi, bizde var da onların hukukunu bilmiyorum. Zaten dernekse, vakıfısa tüzel kişi içerisine girer.

BAŞKAN – Karşılıklı şey yapmayalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben bilgi vermek istedim.

BAŞKAN –Biliyorum.

Sayın Yılmaz, şöyle bir yöntem uygulayabiliriz: Muhalefet şerhi yazabilirsiniz. Belki Komisyonumuz anlaşmayı kabul etmez, oya sunacağım biraz sonra.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan)– Aslında, bu, hepimiz için önemli bir konu. Sonuçta, bir muhalefet-iktidar değil de böyle bir şeyi verdiğimiz zaman karşı tarafın bunu nasıl kullanacağını bilmemiz gerekiyor. Yani, bu “meşru sosyal örgütler...” Nedir meşruiyetin kaynağı? Çok suistimale açık bir konu, hele özellikle kültür merkeziyle, dil ve kültürle alakalı bir konuda burada istediğimiz şekilde... Yani karşı taraf istediği gibi kullanabilir bunu. O açıdan, oradaki kültür merkezinin faaliyetlerini de biz engellemiş oluruz. Burada bir muhalefetten ziyade genel bir şey, tabii ki şerh koyarız.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın İhsanoğlu, buyurunuz.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, aslında bu maddeyle ilgili söz almak istemiyordum fakat isabet oldu, tartışma açıldı.

Şimdi, usul bakımından, Sayın Başkanım, bu Komisyonun yetkilerinin sınırlarının belirlenmesi, yetkilerinin tarifinin yapılması lazım geliyor. Biz, doğrusu, geçen dönemde, zataliniz aramızda yokken “Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.” şeklinde bir dönem yaşadık. Çok verimli oldu, çok sayıda, birikmiş, senelerce, uzun yıllar birikmiş metinleri geçirdik. Fakat, o arada, mesela, çok önem verdiğim bir konu var, Japon Üniversitesinin kurulmasıyla ilgili bir metin geldi buraya ve o metinde, Türkiye’de kurulacak Japon Üniversitesinin eğitim programında Japonca eğitimi yok idi. Bendeniz bu konuda, ya, bu metne Japonca eğitimi koyalım dedim. YÖK üyesi buradaydı, YÖK üyesi bunu kabul etti fakat Hükümetin diğer temsilcileri ve Başkanımız bunu kabul etmedi. Yani biraz tuhaf bir şey, Japon Üniversitesi kuruyorsunuz ve Japonca eğitim imkânını sağlamıyorsunuz buradaki öğrencilere. Biz “Yapalım.” falan dedik. “Efendim, gidin şerh yazın, kafanızı duvara vurun.” falan şeklinde cevaplar

aldık. O zaman bu Komisyonun fonksiyonu nedir? Yani eğer böyle bir... Şimdi, bu, egemenlik hakkıdır, karşılıklı uluslararası ilişkiler, müteakabiliyet esasları falan hepsi tamam da bunlar teknik meselelerdir. Şimdi bu teknik meseleler üzerinde biz tabii...

Çin meselesinde çok iyi biliyorum ki hiçbir şey yapamayacağız yani onu ben ayırıyorum. Çin meselesi... Çünkü Çin'i tanıyan birisi olarak ve oradaki, Doğu Türkistan'daki Müslüman kardeşlerimizin hâllerini yakından takip eden, gören, elinden geleni yapmaya gayret eden bir insan olarak fazla bir şey alamayacağız ve belki, bu, meşru "legal" kelimesinin, "...(*)", legal" kelimelerinin mahsus konulduğunu ve bizim Türk tarafının, Hükümet tarafının daha ilerisini alamadığını tahmin ediyorum. Ama benim açmak istediğim ve bu başlarken zatialinizin dirayetli Başkanlığı tahtında, biz ne yapacağız bu hâllerde, benzer hâllerde? Bilelim de ona göre o zaman tavrımızı alalım, boşuna da nefesimizi tüketmeyelim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Bir konuya açıklık getirmek istiyorum. Uluslararası anlaşmalarla veyahut ikili anlaşmalarla ilgili olarak Dışışleri Komisyonumuzun görüşmeleri ne şekilde yürüteceği, bazı bölümleri komisyon başkanının takdirindedir ama bu, daha ziyade toplantının idaresiyle ilgili konulardadır. Ama demin arz ettiğim hususla ilgili olarak yani görüşmekte olduğumuz bir uluslararası anlaşmada değişiklik yapıp yapabilmeme konusu kanunla ve Anayasa'yla düzenlenmiş bir husustur. Onun için, elimizdeki bize gönderilen uluslararası anlaşma metnini değiştirme veyahut herhangi bir şekilde tadil etme imkânımız yok. Tek imkânımız var, Komisyonumuz neticede, bir oylamayla bu konunun onaylanmasına veya onaylanmamasına karar veriyor. O noktada, şayet, burada serdedilen görüşler Komisyon üyelerimizi bunun reddi şeklinde bir kanaate sevk edebilirse o zaman bunu geri gönderip, tekrar Dışışleri Bakanlığımızın bu anlaşmayı görüşüp tadil etmesini isteyebiliriz. Bunu Genel Kurul da yapabilir yani biz onaylarız, Genel Kurula gider, Genel Kurul da bu anlaşmayı, söz alacak milletvekillerimizin serdettikleri görüşler ışığında belki reddedebilir, tekrar geri gönderebilir. Onun dışında, bizim bu anlaşmayı görüşüp, etraflıca tahlil edip, bütün bu görüşleri dinleyip ondan sonra bir oylama yapmamız gerekiyor. Bunun dışında Komisyonumuzun bir yetkisi yok. Anayasa'daki hüküm, 244 ve 1173 sayılı Kanunlar uyarınca Komisyonumuzun yöntemini belirleyen bir hukuki çerçeve var.

Onun için, sizi çok anlayışla karşılamakla birlikte, maalesef, kanunlar karşısında elimiz kolumuz bağlı. Ama benim Başkanlığım dönemimde, mümkün olduğu kadar üyelerimizin görüşlerini dinleriz, bir fikir sahibi oluruz ve ondan sonra oylamaya geçeriz. Belki aleyhte tecelli eder belki lehte ama bugün de yaptığımız bu. İzin verirseniz bu şekilde devam edelim.

Söz almak isteyen başka üyemiz? Yok.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum, Ekmeleddin Bey pek beğenmeyecek ama: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Ben de kabul ediyorum, merak etmeyin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ama o söylediğinizle çelişkili oldu Sayın Başkan, neyse!

BAŞKAN – ...Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

* Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KARŞILIKLI KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULMASI HAKKINDA
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR**

KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 13 Mayıs 2017 tarihinde Pekin’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/865) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar ve Adana Milletvekili Fatma Güldemet Sarı’nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 11 Ocak 2018 Perşembe günü saat 12.00’ye kadar Komisyon bürosuna iletmelerini istirham ediyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcilerine katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Gündemin 2’nci maddesine geçiyoruz.

2.- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/822)

BAŞKAN – İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

(1/822) esas numaralı Tasarı 16 Şubat 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 22 Şubat 2017 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarıyla, İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler arasında tarım ve gıda güvenliği alanında iş birliğinin güçlendirilmesini, bu ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğini geliştirmeyi amaçlayan İslam Gıda Teşkilatının yapısı ve işleyişini düzenleyen anlaşmanın çekinceyle onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir.

Sözü Dışışleri Bakanlığımızın temsilcisine veriyorum.

Sayın Ateş, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT YAVUZ ATEŞ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri; İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü, 9-11 Aralık 2013 tarihinde Gine Konakri’de gerçekleştirilen İslam İşbirliği Teşkilatı 40’ıncı Dışışleri Bakanları Konseyi toplantısında, dönemin Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından imzalanmıştır.

Tüzük 32 üye tarafından imzalanmış olup 7 üye tarafından iç onay süreci de tamamlanmıştır. Tüzük bu aşamada geçici olarak uygulanmakta olup imzacı 10’uncu ülkenin iç onay sürecinin tamamlanmasıyla yürürlüğe girecektir.

İslam İşbirliği Teşkilatı çerçevesinde tarım ve gıda alanında uzmanlaşmış bir kuruluş hâlen mevcut değildir. Artan dünya nüfusu ve iklim değişikliği karşısında gıda krizi ve gıda güvenliği konuları ön plana çıkmaktadır. Kurulacak kuruluşun bu açıdan önemli olduğu değerlendirilmektedir.

İslam Gıda Güvenliği Teşkilatının merkezinin Astana olması öngörülmüştür. Bu teşkilat aracılığıyla tarım ve gıda güvenliği alanında İslam İşbirliği Teşkilatı üyeleri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma, gıda güvenliği ve biyoteknoloji alanlarında iş birliği yapılmasının sağlanması planlanmaktadır.

Kuruluşundan bu yana ülkemiz, İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde ekonomi, eğitim, kültür gibi konularda aktif rol oynamıştır. Tüzüğün onaylanması suretiyle, tarımsal üretim alanında ülkemizin potansiyelinin İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere paylaşılması ve Astana’da oluşturulacak teşkilatta söz sahibi konumuna geçilmesi öngörülmektedir. Tabii, çok uzun süreler söz konusu kuruluşun Genel Sekreterliğini de yapmış bir Komisyon üyesine bu bilgiyi veriyorum.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Hasan Özlü’ye sözü vermek istiyorum.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ HASAN ÖZLÜ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dışışleri Bakanlığımızın yapmış olduğu bu açıklamalara biz de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak aynen iştirak ediyoruz. İslam İşbirliği Teşkilatının bünyesinde böyle bir örgütün kurulmasının ülkemiz açısından da faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Gıda, tarım ve hayvancılık faaliyetleri bakımından teşkilat üyeleri arasında iş birliği, teknik iş birliği yapılması noktasında, biz de ülkemiz açısından faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Zaten, değişik platformlarda bu iş birliği teknik anlamda yürütülüyor ama bu bünye içerisinde de yapılmış olmasının faydalı olacağını değerlendiriyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen Komisyon üyelerimiz varsa söz vermek isterim.

Buyurunuz Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bu kuruluşun statüsünün onaylanması hususunda yapılan teklife canı gönülden destek veriyorum ve bir an evvel bunun kuvveden fiile geçmesini temenni ediyorum çünkü bu gıda güvenliğiyle ilgili yeni teşkilat, gerçekten İslam İşbirliği Teşkilatı içerisinde son geçtiğimiz on yıl içerisinde görülen büyümenin bir eseridir.

Göreve geldiğim 2004 senesinde İslam İşbirliği Teşkilatı donmuş, eski kurumlar can çekişirken, yeni kurumların ihdasına şiddetle karşı çıkan körfez ülkelerine rağmen, Orta Asya ülkelerinin İslam İşbirliği Teşkilatına daha aktif bir şekilde katılmalarını sağladıktan sonra, özellikle bunlar arasında Kazakistan'ın ve Kazakistan Sayın Cumhurbaşkanı Nazarbayev'in de İslam İşbirliği Teşkilatı içerisinde aktif rol oynama gayreti içerisinde, biz böyle bir kuruma ev sahipliği yapmalarını tavsiye ettik ve orada yaptığımız Dışışleri Bakanlığı toplantısında, Başkanın gıda güvenliğinden bahsetmesi üzerine böyle bir kurumun ihdas edilmesi ve tarım güvenliği hususunun 57 ülke çapında özel bir merkezle "specialize" organ şeklinde kurulmasını teklif ettik. Ev sahipleri buna sarıldılar, biz de o zaman çok kısa zamanda bunun şeylerini gerçekleştirdik ve karşı çıkanların önüne geçebildik. Bugün teşkilatın statüsü kabul edilmiş, imzalanmış ve nisabın sağlanması için herhâlde Türkiye'nin de bir an evvel bunu onaylaması gerekmektedir.

Şimdi, o bakımdan, bu kurumun faaliyete geçmesi sırf Kazakistan için önemli değil, aynı zamanda Orta Asya'da İslam İşbirliği Teşkilatının daha sağlam bir kuruma sahip olması ve bütün İslam dünyasında gıda konusunda iş birliğini artırmak yani tarımdan gıda sanayisine, gıda ticaretine vesaire...

Ben, o bakımdan fazla söyleyecek bir şey bulmuyorum ancak Dışışlerindeki değerli arkadaşların dikkatini 5'inci maddeye çekmek istiyorum.

Şimdi, 5'inci madde teşkilat üyeliğiyle ilgili. Onun birinci fıkrasını müsaadenizle okuyorum:

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – “Her bir İİT üyesi devlet, Tüzüğü imzaladıktan...” yani Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nü imzaladıktan sonra “... ayrıca üyeliğe ilişkin yasal işlemleri kendi ulusal mevzuatına uygun bir şekilde tamamladıktan...” yani onaya ihtiyacı varsa onay, onaya ihtiyacı yoksa Bakanlar Kurulu kararıyla veyahut başka türlü o ülkenin iç mevzuatıyla ilgili olarak “Ben bunu kabul ediyorum, üyeliğim tamdır.” dedikten sonra, “... Teşkilat Sekreterliği'ne yazılı olarak bilgi verdikten sonra teşkilat üyesi olabilir.” Yani Gıda Güvenliği Teşkilatına üye olabilir.

“İİT'nin üyesi olmayan...” yani ana teşkilata üye olmayan “... ya da gözlemcisi olan bir devlet, Teşkilat'ın üyesi olamaz.” Yani biz otomatikman üyeyiz, 57 ülke üyedir fakat Kuzey Kıbrıs üye değildir, otomatik üye değildir, o hüküm bu manayı ifade ediyor. Şimdi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, otomatik olarak tüm o İİT'nin yani İslam İşbirliği Teşkilatının gözlemci üyesidir ve bütün devletlerin, 57 ülkenin sahip olduğu haklara... Bilhassa benim dönemimde biz aynı hakları tanıdık onlara, ben maalesef ayrıldıktan sonra bu haklar yavaş yavaş indirildi. Şimdi, korkarım, bu metinle, Kıbrıs'ın bu Gıda Güvenliği Teşkilatına üye olmasının önünde bir set çekilir. Mesela, bilhassa şimdi Türkiye'den Kuzey Kıbrıs'a giden su, tarımda kullanılacak. Ben Genel Sekreterken başlattığım agroekonomi, tarıma dayalı sanayi vesaire... Kıbrıs'ta büyük potansiyel var yani bu teşkilattan yararlanma...

Onun için, bu maddeye, bu fıkraya göre Kıbrıs otomatik olarak üye olamıyor. Nasıl üye oluyor? Diyor ki: “İslam İşbirliği Teşkilatının üyesi olmayan ya da gözlemcisi olan bir devlet teşkilatın üyesi olamaz.”

Şimdi, ikinci fıkrada diyor ki: “Teşkilat'ın üyesi olmayan bir İİT üyesi devlet ya da gözlemci devlet Teşkilat'ta gözlemcilik statüsü için başvurabilir.” Yani Kıbrıs başvurabilir. “Bölgesel ve uluslararası kuruluşlar Genel Kurul'a talepte bulunduktan ve bu talebin onaylanmasından sonra gözlemci statüsüne sahip olabilirler.” Yani burada şarta bağlıyor.

Tabii, beş, on sene önce olsaydı, bu madde de olsa Kıbrıs'ın üyeliği kolay olacaktı, problem olmayacaktı ama bugün biraz belki problem olabilir diye düşünüyorum.

Onun için, ben, sırf bu hususa dikkat çekerek, şimdiden canıgönülden desteklediğimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

**İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI TÜZÜĞÜNÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR**

KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü”nün çekince ile onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/822) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş, Rize Milletvekili Hasan Karal, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt ve Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'un özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz şayet varsa, 11 Ocak 2018 Perşembe günü saat 12.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna iletmelerini istirham ediyorum.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı temsilcisine teşekkür ediyorum.

IV.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Komisyon gündeminde bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/815) görüşmelerinin bir sonraki toplantıya ertelenmesine ilişkin karar

BAŞKAN – Bir konuyu onaylarınıza, oylarınıza sunmak istiyorum. Dışışleri Bakanımız biraz sonra toplantımıza teşrif edecek, halen benim odamda bekliyorlar. Dolayısıyla, gündemin 3'üncü maddesini... Aslında, benim arzum, KKTC'yle ilgili bir anlaşmayı görüşmek vesilesiyle Kıbrıs'la ilgili de Dışışleri Bakanlığımızın bize bilgi vermesi ve son gelişmeler hakkında Komisyonumuzun bilgi edinmesiydi. Dolayısıyla, şayet uygun bulunursa bu maddenin bir sonraki toplantımıza ertelenmesini teklif ediyorum, onaylanırsa o şekilde yapalım. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Ben, Sayın Bakanımızı alıp buraya getirmek üzere birkaç dakika izninizi istirham ediyorum.

Kapanma Saati: 11.40

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.45****BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)****BAŞKAN VEKİLİ: Coşkun ÇAKIR (Tokat)****SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)****KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)**

BAŞKAN – Dışışleri Komisyonunun Üçüncü Yasama Yılı İkinci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Dışışleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu Komisyonumuzu teşrif ettiler, kendisine teşekkür ediyoruz, Komisyonumuzun benim Başkanlığımızdaki ilk toplantısını bu şekilde onurlandırması hem Komisyonumuzun dış politika konularında bilgi alması hem de Komisyonumuza Dışışleri Bakanlığımızın verdiği önemin bir tezahürüdür, yürekten teşekkürlerimizi sunuyorum.

Sayın Bakanımız ilk başta, açık bölümde bir giriş konuşması yapacaklar. Ondan sonra, uygun bulunursa oturumu kapalı şekilde devam ettirelim, çok daha rahat bir ortamda sorularımızı sorarız, Sayın Bakanımızın cevaplarını dinleriz. İlk bölümde Sayın Dışışleri Bakanımıza sözü veriyorum, ondan sonra basın mensuplarımıza teşekkür edeceğiz.

Buyurun Sayın Bakan.

V.- SUNUMLAR

1.- Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, Türk dış politikasındaki son gelişmeler hakkında sunumu

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Çok Değerli Başkanım sevgili Volkan abi, öncelikle davetiniz için çok teşekkür ediyorum ve Komisyonun tüm üyelerini sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Daha önceki dönemlerde de Dışışleri Komisyonumuza gelerek dış politikamızla ilgili düşüncelerimizi ya da gelişmeleri paylaştık, arkadaşlarımızdan gelen soru-cevap ve yorumlar kısmında da gerçekten bizlerin de faydalandığı böyle karşılıklı, interaktif çok oturumlar düzenledik. Umarım bugün de sizlerin sorularına cevap verebiliriz, dış politikamızla ilgili gelişmeleri ve gelecek vizyonunu sizlerle paylaşabiliriz.

2017 çok yoğun bir yıl oldu her bakımdan, dış politikamız bakımından. 2018 yılına da daha da yoğun bir şekilde başladığımızı sizler de gözlemliyorsunuzdur. 2017 içinde Türkiye olarak önemli örgütlerin dönem başkanlığını yürüttük, bazılarını devrettik, bazılarını hâlen yürütüyoruz. İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve Başkanlığını Sayın Cumhurbaşkanımız yürütüyor. Aynı şekilde, MIKTA Dönem Başkanlığını tamamladık ve Endonezya'ya devrettik, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Dönem Başkanlığımızı başarılı bir şekilde yürüttük ve bu örgütün 25'inci yıl dönümünde Ukrayna'ya devrettik ve D-8 Dönem Başkanlığını hâlen yürütüyoruz ve bu örgütlerin reformu için de çaba sarf ediyoruz; İslam İşbirliği Teşkilatı, D-8 gibi örgütlerin. Belki D-8'in üye sayısını 20'ye çıkaracağız, 20 ülkeye çıkarmak için üye ülkelerle de görüşmelerimizi devam ettiriyoruz.

2017 yılı içinde 2 tane önemli seçimi kazandık. Hani “Türkiye yalnızlaşıyor mu, Türkiye dışlanıyor mu?” gibi yorumlar da ortaya çıktığı için özellikle bunu vurgulamak isterim. Bunlardan bir tanesi UNESCO İcra Komitesine olan seçimdi ve Avrupa, Batı Avrupa ve diğer bölgeler kontenjanından biz

seçime girdik, 3 diğer Avrupa Birliği üyesi ÷lkeyle yarıştık ve UNESCO üyelerinin oylarının üçte 2'sini alarak, Almanya'yı da saf dışı bırakarak seçildik; bu önemli bir başarıydı tüm UNESCO ÷lkelerinin seçime katılmasıyla ilgili.

Aynı şekilde Uluslararası Denizcilik Örgütüne buraya üye ÷lkelerin yüzde 80'inin oyunu alarak tekrar seçildik. Bu da gerçekten Türkiye'nin uluslararası örgütler nezdinde de tarafsız, objektif tutumu ve o teşkilatlara yaptığı katkının bir yansımasıdır, her platformda biz adaleti savunuyoruz.

Diğer taraftan, 2017 yılı içinde önemli bir kardeş ÷lkeyi kazandık, Özbekistan'ı kazandık. Özbekistan'la, biliyorsunuz, son seçimlere kadar yirmi yıllık bir ilişkilerimizde boşluk oldu, bu boşluğu telafi etmek için yoğun temaslarımızı sürdürüyoruz, her konuda iş birliğimiz var. Özbekistan, yatırımlar dâhil, ekonomik kalkınması dâhil, turizm sektörü, sanayileşme vesaire her konuyu Türkiye'yle birlikte sürdürmek istiyor. Gerçekten bir ÷lkeyi kazandık ki bu bizim bazı konularda da önümüzü açacak. Bizim Orta Asya ÷lkeleriyle gerek Türk Konseyi gerekse Türk Parlamenter Asamblesi gibi, Kültür Vakfı gibi değişik teşkilatlarla ve de ikili düzeyde ilişkilerimiz çok iyiydi ama C5+1, Orta Asya 5'lisi, artı Türkiye platformunu Özbekistan sebebiyle oluşturamamıştık, şimdi bunun çalışmalarını başlattık; üçlü mekanizmalarımızın yanında, inşallah, bu mekanizmayı da hayata geçireceğiz.

2017 yılı içinde Güneydoğu Asya ÷lkeleri olan ASEAN'da ortaklık statüsü elde ettik. Birçok ÷lke bu statüye başvurmuştu, konsensüsle sadece Türkiye bu statüyü geçen sene elde etti. Şimdi, bu sene ASEAN'la resmî temaslarımızı başlattık, istişare toplantılarımızı değişik düzeylerde yapıyoruz ve ASEAN-Türkiye İş Forumu'nu 2018 yılı içinde inşallah gerçekleştireceğiz.

Karşılıklı ziyaretler bakımından çok yoğun bir yılı geçirdik. Türkiye'ye 18 hükümet başkanı, 18 devlet başkanı; 36 resmî ziyaret gerçekleştirildi yani ayda ortalama 3 tane ziyaret demektir. İslam İşbirliği Zirvesi veya diğer zirveler ya da uluslararası çok taraflı toplantılar marjında katılan liderlerden bahsetmiyorum. Türkiye'ye resmî ziyaret yapan liderleri kastediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 34 ziyareti oldu, Sayın Başbakanımızın 17 ziyareti oldu, bakanlarımızın 310 ziyareti oldu, Dışışleri Bakanı olarak da benim 103 yurt dışı ziyaretim oldu. 473 bin kilometre mesafe katetmişiz sadece yurt dışında, bu da aşağı yukarı dünyanın etrafını 12 kez turlamak demektir. Bu esasen dış politikamızın gereği olarak yapılan yoğun ziyaretlerdir.

2017 yılı içinde önceliklerimiz vardı elbette, bu önceliklerimizi sürdürdük. İçeride olduğu gibi dışarıda da terörle ve FETÖ'yle, PKK'yla mücadele önceliklerimizden bir tanesiydi. Parlamenter arkadaşlarımızın da katkısıyla, FETÖ'yü İslam İşbirliği Teşkilatında Dışışleri Bakanları Konseyi toplantısında, Asya Parlamenter Asamblesinde ve İslam İşbirliği Parlamenter Birliğinde terör örgütü olarak ilan ettirdik. Uluslararası örgütlerdeki bağını kopardık ve Birleşmiş Milletlerde FETÖ'ye bağlı kuruluşların statülerini sonlandırdık, şimdi AGİT'te böyle bir panel oluşuyor; inşallah, AGİT'teki bazı toplantılara herkese açık olduğu için katılan FETÖ'nün bağını da keseceğiz.

Diğer taraftan, ÷lkeler nezdinde yaptığımız çalışmalarla birçok FETÖ mensubunu, darbeyle de ilişkili olan kişileri Türkiye'ye getirdik, yargıya teslim ettik. Diğer taraftan, FETÖ'nün yurt dışındaki mevcudiyetini sonlandırmak için -ki o ÷lkeler için de risktir- çalışmalarımızı sürdürdük, birçok yerde kuruluşları kapatıldı, okulları ya devredildi ya kapatıldı ya da Maarif Vakfına devredildi ya da devralındı o ÷lkeler tarafından ve bu ÷lkelere de her türlü desteği veriyoruz.

Ama Amerika düzeyinde yaptığımız temaslarda maalesef olumlu bir gelişme olmadı. İade talebimiz karşılanmadı, geçici tutuklama talebimiz karşılanmadı ve FETÖ'yle ilgili tarafsız bir soruşturma başlatılması talebimiz de maalesef Amerika tarafından karşılanmadı. Esasen YPG'ye

Amerika'nın silah vermesiyle beraber Amerika'yla ilişkilerimizi bugün etkileyen, zehirleyen diğeri bir konu da Amerika'nın FETÖ konusundaki taleplerimizi henüz karşılamamasıdır. 2018 yılı içinde de bu çabalarımızı sürdüreceğiz.

Diğeri taraftan, değerli arkadaşlar, 2017'nin sonunda önemli gelişmelere de sahne olduk. Bunlardan bir tanesi, Filistin ve Kudüs'le ilgili ABD'nin aldığı karar. Bu karara karşı Türkiye olarak hem İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve Başkanı olarak hem de İslam dünyasında önemli bir ülke olarak ve Filistin'in her zaman yanında bir ülke ve millet olarak kayıtsız kalmadık. Önce İslam İşbirliği Teşkilatı Zirvesi'ni gerçekleştirdik -Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu Bey de eski Genel Sekreter olarak bu toplantıya katılmıştı- daha sonra Birleşmiş Milletler gündemine taşıdık. Biz Güvenlik Konseyi üyesi değiliz fakat ABD'nin vetosu sebebiyle Güvenlik Konseyinde karar çıkmayınca Yemen'le beraber Genel Kurula taşıdık ve Arap Ligi'yle beraber de olağanüstü toplantı çağırısında bulunduk ve o toplantıda da ABD'nin aldığı kararın uluslararası hukuka ve Birleşmiş Milletler kararlarına aykırı bir karar olduğunu da tescilledik ve ezici bir çoğunlukla, ABD'nin tüm tehditlerine... Ki bu Güvenlik Konseyi kararından sonra Washington'da bir ofis oluşturular, buradan tüm ülkeleri tek tek arayarak tehdit ettiler, baskı yaptılar. Hatta bazı ülkelerin büyükelçileri New York'tan oylama öncesi kaçtı yani tatile gitme bahanesiyle kaçtılar, Müslüman ülkelerden bahsediyorum. Bazı ülkeler ilk gittiğimizde hâlen direniyordu, büyük ülkeler bile ertesi sabah artık direnemediklerini bize söylediler. Tüm bu baskılara rağmen, büyük bir farkla bu kararı aldırıldı. 128'e 7 diyebiliriz, İsrail ve Amerika'yı saymazsak ama toplamda 128'e 9. Bu baskılar olmasaydı buradan bizim beklentimiz esasen 160'ın üstünde bir destekti. Burada Türkiye öncülük yaptı, hatta orada yaptığımız konuşmadan sonra ki "Bu baskılardan korkmuyoruz, bunlar ahlaki değildir." diye yaptığımız konuşmadan sonra Avrupa ülkelerinin temsilcileri, büyükelçileri bile gelerek "Bizim de hislerimize tercüman oldunuz." diye teşekkür ettiler. Yani Türkiye bu konularda haksızlığa karşı artık ön alan, öncülük yapan, korkmayan, dik duran bir ülkedir.

Filistin'e yönelik desteğimiz devam edecek. Filistin'in, bağımsız bir devlet olarak, bugüne kadar tanımayan ülkeler tarafından da tanınması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Avrupa ülkeleri bize destek veriyor. En son Fransa'ya gittiğimizde konuştuğumuz konulardan bir tanesi de buydu. Değerli arkadaşlar, önümüzdeki süreçte tabii ki Filistin'in kalkınması, insani yardımların ulaştırılması konusunda da hep beraber çalışacağız.

2017 yılı içinde Suriye'de siyasi bir çözüme gidebilmek için elimizden gelen her şeyi yaptık ve önemli mesafe katettiğimizi de söyleyebiliriz. Özellikle Halep'ten sonra Rusya'yla iş birliğimiz, daha sonra Moskova Dışışleri Bakanları Toplantısı'nda İran'ı da işin içine katmamız ve bu toplantıdan sonra ortak deklarasyondan sonra Astana sürecini başlatmamız sebebiyle sahada ateşkesin tesis edilmesi ve çatışmazlık bölgelerinin oluşturulması, karşılıklı güven artırıcı adımlar yani tutuklu kişilerin karşılıklı takası veya hastaların tedavi edilmesi, yine, kuşatılmış bölgelere insani yardımların ulaştırılması gibi güven artırıcı adımlar sayesinde 2016 yılına göre Suriye'de çatışmaları çok büyük oranda durdurduk. Son günlerde İdlib'de ve Doğu Guta'da rejimin saldırıları var. Dün, işte, İran ve Rusya'nın temsilcilerini çağırdık ve gerekli uyarıları yaptık çünkü tüm bu süreçlerde ve vardığımız mutabakatta rejimin garantörü, yani çatışmaların durdurulması konusunda ve ihlallerin yapılmaması konusunda rejimin garantörü Rusya ve İran'dır, muhalefetin garantörü de biziz. Zaten ihlaller bekliyorduk yani iki taraftan da ihlal olabilir. İhlallere baktığımız zaman, yüzde 90'ı rejim ve rejimi destekleyen gruplar tarafından, ihlallerin ancak yüzde 10'u muhalefet ya da değişik bölgelerdeki terör örgütlerinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, önümüzde Soçi süreci var, bu Soçi sürecinden sonra Doğu Guta ve İdlib'deki bu ihlallerin, rejimin bu saldırılarının durdurulması gerekiyor.

Şimdi Soçi sürecine doğru gidiyoruz. Buradaki amaç, daha geniş bir katılımla rejim ile muhalifleri bir araya getirmek ve siyasi çözüm konusunda hangi adımlar atılabilir, bunları değerlendirmektir. Bizim burada başından beri hassasiyetlerimiz var, YPG'nin katılmaması, terör örgütlerinin katılmaması konusunda. İran da bizim bu hassasiyetlerimize katılıyor. Antalya'daki Dışışleri Bakanları Toplantısı'nda taslağını hazırladık. Sonra liderler tarafından kabul edilen ortak deklarasyonda da "Buraya katılacakları, kimin katılacağını üç ülke birlikte istişare eder, birlikte karar verir." ibaresini de koyduk üç ülkenin mutabakatı sayesinde.

Ama önemli olan, şimdi, siyasi çözüm. Siyasi çözümden de Cenevre ile Astana ve Soçi'yi nasıl entegre edebiliriz ve bu varılan anlaşmaların, mutabakatların meşruiyetini nasıl sağlayabiliriz, Birleşmiş Milletlerin dışında uluslararası camianın desteğini de nasıl alabiliriz; bu çalışmalarını yapıyoruz. Biz bu süreçte hiçbir ülkeyi, diğer ülkeleri yani Soçi'de, Astana'da olmayan ülkeleri de dışlamadık. Her Astana sonrasında bazı Avrupa Birliği ülkelerinin dışışleri bakanlarını, Körfez ülkelerini bilgilendirdik. Soçi Zirvesi'nden sonra da bizzat Sayın Cumhurbaşkanımız birçok lideri arayarak -Soçi'de ne oldu, amacımız nedir- bilgilendirme yaptı. Yani kimseden gizli kapaklı bir şey yapmıyoruz. Amacımız Suriye'de barış, Suriye'de istikrar, Suriye'nin toprak bütünlüğü sınır bütünlüğü ve Suriye'de kalıcı bir siyasi çözümü gerçekleştirmek, demokratik bir seçimin zeminlerini oluşturmak için Suriye'ye yardım etmektir. Umarım 2018'de bu konularda önemli adımlar atarız.

2017'de biliyorsunuz, Kuzey Irak'ta bir referandum gerçekleşti. Bu referandum Irak Anayasası'na aykırı bir referandumdu ve uluslararası toplum tarafından da destek görmediği gibi, tam tersi, eleştirildi. Yanlış bir karardı ve bunun doğru olmadığını bizzat biz kendilerine yani Kuzey Irak yönetimine de anlattık. Dışışleri Bakanı olarak Bağdat ve Erbil'i ziyaret ettim. Erbil'de Mesut Barzani'yle yaptığımız görüşmede, referandumu yaptıkları şartlarda başlarına neler gelebileceğini tek tek açıkladık. Bugün yani referandumdan bu yana Kuzey Irak ve etrafında -tartışmalı bölgeler dâhil, Kerkük'teki petrol kuyuları dâhil, sınırdaki gelişmeler dâhil- gerçekleşen, atılan tüm adımların olacağını bir senaryo hâlinde Mesut Barzani'nin önüne koymuştuk. Bize o zaman "Biz sizin söylediklerinize dikkat ederiz, önem veririz." dediler ama yanlış bir adım atıldılar. Şimdi ise Anayasa Mahkemesi iptal etti ve bölgesel yönetim de Anayasa Mahkemesinin bu kararını kabul edeceğini söyledi. Bunlar önemli adımlardır, önemli olan Irak'ın istikrarıdır, bütünlüğüdür ve huzurudur. O nedenle, Erbil ile Bağdat'ın bir an önce anlaşması önemlidir ve bunun da çerçevesi bellidir. Biz Irak'ta bu süreçte de ilişkilerimizi çok daha geliştirdik. Başka Kampı'ndan dolayı gerginlikler olmuştu ama bu gerginlikleri aştık, karşılıklı anlayışı ortaya koyduk ve su konuları dâhil her konuda istişaremiz var, görüşmelerimiz var, iki komşu ülkeye yakışır bir şekilde ilişkilerimizi sürdürüyoruz. İnşallah, 21 Ocakta da Bağdat'ı ziyaret edeceğim. Son süreçte bölgesel yönetimin de özellikle Irak'la, Bağdat'la, merkezî hükümetle ilişkileri normalleştirmek için Türkiye'den âdeta bir ara buluculuk yapmasını da istediğini gördük.

Esasen, bu süreçte kızgınlığımızı söyledik, hayal kırıklığımızı vurguladık fakat Kürt kardeşlerimizi cezalandırıcı hiçbir adım içinde de olmadık yani onların günlük hayatını etkileyecek. Ama sürecin kendisinden dolayı da Irak Kürt halkının, oradaki kardeşlerimizin de olumsuz etkilendiğini gördük. Mesut Barzani Kürtleri birleştireceğini düşündü, böldü. Çünkü birçok siyasi parti zaten referanduma karşıydı, kendisi de gitti. "Daha fazla hak elde ederim." dedi, defakto haklarının hepsini kaybetti ve "Masada olurum, güçlü olurum." dedi, masaya bile oturamadı, gitti. Dolayısıyla, bu yanlış adımın faturasını burada Kürt kardeşlerimiz ödedi ama biz Türkiye olarak -onlar da farkında- insanları cezalandırıcı adım içinde olmadık ama Bağdat'ın, merkezî hükümetin taleplerini de bazı adımlarımızda tabii ki baz aldık. İnşallah, bunları 2018 yılı içinde açarız, Irak'ta da huzur, birlik olur.

Körfez bölgesindeki krize girmeme gerek yok, bizim tutumuz belli; yanlış bulduk, doğru bulmuyoruz. Kuveyt'in ara buluculuğunu da destekledik, Amerika'nın ara buluculuğunu da destekledik, biz de kendimiz önemli çaba sarf ettik, inşallah Körfez krizindeki sorun çözüldü.

2017 yılı Kıbrıs bakımından da kritik bir yıldır. 2017 yılı içinde Kıbrıs'ta kalıcı bir çözüm için daha önceki yıllarda olduğu gibi çaba sarf ettik ama sonuna geldiğimiz için 2017 yılı içinde çabalarımızı sürdürdük. Önce ocak ayında Cenevre'deki konferansta -bir gün sürdü- gördük ki Rum tarafı ve Yunanistan hiç hazır değil, genel sekreter de "Bu şartlarda sürdürmenin anlamı yok." dedi. Daha sonra temmuz ayındaki Mont Pelerin toplantısına kadar Ada'da müzakereler devam etti, İsviçre'de devam etti vesaire ama önemli mesafeler katedilmedi, Rum tarafının Parlamentodan geçirdiği Enosis kararı zehirledi ortamı. Ama sonuçta Crans-Montana'da bir şey gördük; biz bu parametreleri, o günkü parametreleri kabul ederek müzakerelere destek verdik. İki liderin 2014 Şubat ayındaki ortak açıklaması zaten bir temel oluşturmuştu fakat gördük ki o çerçevede, o parametrelerle otuz yıl daha müzakere etsek Rum tarafı bir çözüme yanaşmıyor. O zaman, şimdi ne yapacağız, hangi parametreler ortaya çıkacak; bunları belirlemek için de KKTC'yle beraber KKTC'deki seçimleri bekledik. Şimdi seçim oldu, hükümet kurma konusunda bir karamsarlık var ama umarım, seçim öncesindeki "Koalisyona girmeyiz." gibi açıklamalar veya sonrasındaki açıklamalar bir kenara bırakılır. Almanya'da da sosyal demokratlar "Kesin girmeyeceğiz." diyordu, ben buna rağmen, "grand coalition", büyük koalisyon olacak Almanya'da diyordum, Sigmar Gabriel'e de söyledim, en son "Senin istihbaratın benimkinden daha iyiymiş." diye takıldı. İnşallah, hükümet kurulur, biz de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle ilgili atacağımız adımları atarız ama Kıbrıs müzakereleriyle ilgili ne yapacağımızın kararını da birlikte vermemiz gerekiyor. 2018 yılı da bu bakımdan kritik bir yıl olabilir.

Değerli arkadaşlar, 2017 yılı içinde Hollanda'yla ilişkilerimiz, malum, benim uçuş iznimin iptal edilmesi ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımıza yapılan muamele sebebiyle bozuldu. Almanya'yla referandum öncesi kampanyada Almanya'nın tutumu sebebiyle gerildi. Avusturya'yla da onların tek tarafı attığı adımlar sebebiyle ilişkilerimiz soğumuştur. Şimdi ise ilişkileri normalleştirmek için olumlu gelişmeleri görüyorsunuz. En son Almanya ziyaretimiz, aynı şekilde, Avusturya'daki yeni Hükümetin Dışışleri Bakanının daha yemin eder etmez beni araması ve Türkiye'yi sevdiğini, Türk toplumunu sevdiğini ve derslerinde İslam medeniyetini anlattığını, Osmanlı'nın dünya medeniyetine katkılarını anlattığını ve bildiğini söylemesi ve gençlik yıllarında yaz aylarını Büyükada'da geçirmesi vesaire yani bize şahıs olarak müzahir bir Dışışleri Bakanı var. Beni de kendisi Viyana'ya davet etti ama daha öncesinde, 25 Ocakta kendisini eşimle beraber Büyükada'da ağırlayacağız. Gabriel'le Antalya'da yaptığımız gibi gayriresmî bir ortamda beklentilerimizin neler olduğunu söyleyeceğiz ki bizim Avusturya'yla da bir sorunumuz yok gerçekten. Bizim tek tarafı, Avusturya'ya karşı bugüne kadar ne olumsuz bir söylemimiz olmuştur ne de olumsuz bir adımımız olmuştur. Bu, Almanya için de geçerli; bu, Hollanda için de geçerli, herhangi bir Avrupa Birliği ülkesi için de geçerli veya başka bir ülke için de geçerli. Tek tarafı olarak, durup dururken biz bir ülkeyle ilişkilerimizi niye bozacağız?

Cumhurbaşkanımızın Fransa ziyareti, benim Sigmar Gabriel'le kendi şehri Goslar'da görüşmem ve karşılıklı olumlu adımlar, söylemler Avrupa'yla ilişkilerimizi olumlu etkilemeye başladı. Tabii, Avrupa Birliğinden de olumlu sesler geliyor. Biz şu konuda bir mutabakat sağlıyoruz: Yani bugün fasıl ne zaman açılacak? Çünkü Rum kesiminin bloke ettiği fasıllar var, hem de en önemli fasıllar, Avrupa Birliğinin bizi eleştirdiği konuları kapsayan fasıllar. Bugün açılır mı, yarın açılır mı belli değil ama birlikte adım atacağımız konular var; mesela, Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi. Bu konuda mutabakat vardı, yetki de verildi fakat işte, Almanya'nın tutumu sebebiyle üç tur yapıldıktan sonra bir ara verildi. Bu konuları da konuştuk. İnşallah, bu konuda da tekrar müzakereler başlayacak çünkü her iki tarafın da yararına. Yani bu, Türkiye'ye herhangi bir pozitif ayrımcılık değil, onların Türkiye'ye

yönelik bir lütfu da değil, birçok Avrupa ülkesi için daha önemli yani Türkiye için öneminden daha fazla onlar için önem arz ediyor. O sebeple, bu olumlu adımları da 2018 yılı içinde inşallah atmaya düşünmüyoruz.

Yine, 2017 yılı içinde Balkanlarda güven artırıcı adımları atmaya devam ettik, üçlü mekanizmalarımızı işletiyoruz. Bosna-Hersek önemli bir seçime gidiyor. Bu seçim öncesi özellikle Hırvatların, seçim kanunda bir değişiklik talebi var ki bu Dayton Anlaşması'nın kısmen ya da Anayasa'nın değişmesi demektir. Dün Hırvatistan Cumhurbaşkanı ile Cumhurbaşkanımız Bakır İzzetbegoviç'i aradı, bu ayın içinde mümkünse üçlü dışışleri bakanları toplantısını –normalde şubatta yapacaktık- gerçekleştireceğiz, sonra liderler zirvesini gerçekleştireceğiz. Önemli olan, bu tür talepler olduğu zaman, sorunlar ortaya çıktığı zaman bu ülkeler arasında ya da -Bosna-Hersek'in kendi içinde, biliyorsunuz, değişik etnisiteler var- kendi aralarında bir diyalog yoluyla çözümü bulabilmektir. İstanbul'da Sırbistan ile Bosna-Hersek'in ortak ticaret ofisi açması önemli bir adımdı. Sadece böyle dışışleri bakanları ya da değişik bakanlar toplantısı yapmak önemli değil; önemli olan, somut adımları da atmaktır. Belgrad-Saraybosna Otoban Projesi'ni birlikte gerçekleştireceğiz. Türkiye olarak da bu projeye kredi desteği dâhil her türlü desteği vereceğiz.

Şimdi, benim önümde çok farklı konular da var ama ben şöyle kısa kısa, özet özet bazı konulara değinmek istedim. İsterseniz sizin öncelik verdiğiniz konuları ön plana çıkararak soru-cevap şeklinde sohbetimizi bundan sonra devam ettirelim arzusundayım Değerli Başkanım, sizler de uygun görürseniz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Dışışleri Bakanımıza verdiği bilgiler için teşekkür ediyoruz.

IV.- KARARLAR (Devam)

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN (Devam)

2.- Komisyonun bugünkü toplantısının İç Tüzük'ün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturumda devam edilmesine ilişkin karar

BAŞKAN – Dışışleri Bakanımızın verdiği bir önerge var, okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzun bugünkü toplantısının İç Tüzük'ün 32'nci maddesine göre kapalı yapılmasını arz ve teklif ederim.

Mevlüt Çavuşoğlu

Dışışleri Bakanı

BAŞKAN – Bu önergeyi oylarınıza sunacağım ve ondan sonra basınıma ve salonda bulunan danışmanlara, stenograflara teşekkür edeceğiz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bunu açık yapsak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Toplantımızın bundan sonraki bölümü İç Tüzük'ün 32'nci maddesine göre kapalı yapılacaktır.

Salonda güvenlik belgesi olanlar ve kapalı oturumda görev almak üzere daha önceden yeminli görevliler haricindekilere teşekkür ediyoruz.

(Kapalı oturuma geçildi)

Kapanma Saati: 12.12

VI.- KAPALI OTURUMLAR

A) KAPALI OTURUM

1.- Üçüncü Oturum kapalı

Üçüncü Oturum

(Kapalıdır)